

Осінь на лебединому озері

Свято для дітей старшої групи

У своєму дошкільному навчальному закладі ми активно використовуємо під час роботи з дітьми класичну музику. Вона здатна зцілювати, возвеличувати душу, тож її життєдайний потенціал ми застосовуємо не лише на музичних заняттях, а й під час театралізованих свят. Сценарії насичуємо перлинами музичної класики, і це дає змогу дітям потрапити в казкову атмосферу, зіткану з високих творів мистецтва.

Отже, пропонуємо до вашої уваги сценарій осіннього свята **за мотивами балету** Петра Чайковського «Лебедине озеро», який і «озвучений» музикою геніального композитора. У сценарії йдеться про одвічну боротьбу добра й зла, цінність справжньої дружби, чесність і гідність. Але по-справжньому особливим осіннє свято за цим сценарієм робить музична складова — діти з великим інтересом слухають музику Петра Чайковського, намагаються співвіднести настрої музики та характер своїх персонажів і зрештою — долають перші сходинки в осягненні високої культури сприймання музики.

ДІЙОВІ ОСОБИ:

Ведуча
Осінь
Король
Королева
Принц Зігфрід
Ротбардт
Біла Лебідка/Одетта
Одиллія
Лебідки
Хлопчики/Осінні Листочки
Гості

ОБЛАДНАННЯ ТА АТРИБУТИ:

декорації палацу;
декорації озера;
трон;
арбалет;
шпага;
осінні листочки;
костюми героїв;
дарунки.

СЦЕНАРІЙ:

Під музику пісні Наталії Май «Чарівниця Осінь» діти заходять до музичної зали, стають півколом.

Ведуча:

Добрий день, мої малята,
Починаєм наше свято.
А воно в нас — непросте,
Знайте, діти, чарівне.
Славну Осінь привітаєм,
Затанцюєм, заспіваєм.

Осінь... Золота, пишна, багата. Такими словами називають її люди. Осінь — щедра господиня. Вона пригощає нас рум'яними яблуками і медовими грушами, гарбузовою кашею і квашеною капустою. Осінь-чарівниця одягає ліс у золоті шати і застеляє землю яскравим кольоровим килимом. Погляньте, діти, які різнокольорові дерева за вік-ном! А що ви можете розповісти про Осінь?

Діти по черзі декламують вірш Олександра Бродського.

Перша дитина:

Ще недавно в небі синім
Пролітали журавлі.
А сьогодні в безгомінні
Ходить осінь по землі.

Друга дитина:

Ніби сонце, вщерть налиті,

На гілках висять плоди,
У багрянім жовтім листі
Мріють веснами сади.

Третя дитина:

І від краю і до краю,
Від двора і до двора
Золотого урожаю
Знов прийшла до нас пора.

Звучить музика на вибір музичного керівника, заходить Осінь.

Осінь:

Здається, ви мене чекали?
Настала вже моя пора.
Усі, звичайно ж, упізнали:
Я — Осінь щедра, золота.
Запрошу казку тут з'явитись.
Щоб з нею ви могли зустрітись.

Діти виконують пісню «Осіння казка», слова Ольги Іванової, музика Миколи Ведмедері.

Осінь:

Листя в прощальному
Вальсі кружляє.
З легким зітханням
Під ноги лягає.
Тихо нашіптує казку мені...
Дивна картина, немов уві сні.

(Бере кленовий листочок.)

Лети, листочку мій, лети,
У двері казки відчини.

Фоном звучить музика «Угорський танок» з балету «Лебедине озеро» Петра Чайковського.

Осінь:

В одному казковому королівстві жив Принц Зігфрід зі своєю матусею Королевою і батьком Королем. Зігфрід був слухняним, чемним хлопчиком. Батьки дуже любили свого єдиного сина і часто дарували йому всілякі цікаві речі.

На троні у центрі зали сидять Король та Королева, до них підходить Принц Зігфрід, вони його вітають.

Король:

З днем народження, синочку, ми тебе

вітаємо,

Миру, щастя і добра від душі бажаємо!

Королева дарує синові арбалет.

Королева:

Прийми арбалет в подарунок від нас.
Він стане в пригоді тобі в певний час.

Принц:

Спасибі вам за привітання,
За дуже щирі побажання.
Який чудовий арбалет!
Іду мерщій на полювання!

Королева:

Добре, синку, вирушай,
Тільки ж ти не забувай:
Скоро бал наш розпочнеться,
Без гостей він не минеться.
Серед них повинен ти
Собі друзів віднайти!

Принц:

Добре, мамо, пам'ятаю.

Друзів вірних відшукаю!

Звучить музика «Танок маленьких лебедів» з балету «Лебедине озеро». Принц бере арбалет і рушає до озера. На озері — зрайка Лебідок. Дівчатка-Лебідки виконують танок. Принцеву увагу привернула Біла Лебідка. Він натягує тетиву арбалета, намагаючись поцілити в неї. У цей час Біла Лебідка несподівано перетворюється на дівчинку Одетту.

Принц:

Диво-дивне! Дивина!
Що я бачу? Де вона?
Біла Лебідь танцювала
І вмить дівчинкою стала?
В чому справа, в чому річ?
Може, в цьому винна ніч?

Одетта:

Звичайна дівчинка я, Принце,
Одетта — це моє ім'я.
Коли встає уранці сонце,
Стаю Лебідонькою я.
Це Ротбарта чаклунство
Несу я на собі.
І ці всі Лебедиці —
Подруженьки мої.
Бо нас чаклун зачаклував,
Він мрію злу завжди плекав:
Хотів, щоб ми примарні стали,
І дружбу лише з ним тримали.
Щоб не могли з людьми дружити
Й словами з ними говорити.
Тепер це озеро — мій дім,
І подружки крилаті в нім.

Принц:

Яке лихо! Що робити?
Як злі чари розтопити?

Одетта:

Зле чаклунство
Знешкодити зможе
Щира дружба —
Вона допоможе!

Принц:

Я тобі пропоную дружити,
Бо без друзів не можна прожити.

Одетта:

Дружню руку твою я приймаю
І на зміцнення дружби чекаю.
Ти приходь до нас в гості частіше,
Друзям разом завжди веселіше!

Принц:

Одетто, любя, згоден я,
Тепер ти — подружка моя!
Прийду я завтра знов сюди,
Але сьогодні час вже йти.

Звучить «Мазурка» з балету «Лебедине озеро», Принц повертається до палацу, де розпочинається бал. Принц з Королем та Королевою вітають гостей.

Перші гості:

Ми — сусіди з королівства,
Прийшли Принца привітати.
В день народження Вам, Принце,

Ось цю гру подарувати.

Звучить «Мазурка» з балету «Лебедине озеро», Перші гості дарують Принцеві дарунки. Ведуча проводить з усіма будь-яку гру на свій вибір.

Другі гості:

Любий Принце, Вам гостинці
Ми даруємо свої.
Прибули ми в королівство
Із далекої землі.

Гості дарують Принцеві дарунки.

Принц:

Любі друзі, як приємно!
«Дякую» кажу я вам.
За вітання і за дружбу
Вдячний я усім гостям!

Звучить «Фінал — Andante Allegro agitato» з балету «Лебедине озеро», з'являється злий чаклун Ротбарт зі своєю донькою Одиллією, яка як дві краплі води схожа на Одетту, лиш має одяг чорного кольору.

Ротбарт:

Бачу-бачу, бал триває,
Музика весела грає!

Принц (*підходить до Одиллії*):

Моя подружко, Одетто!
Радий бачити тебе!

Одиллія:

Йди за мною, друже-Принце,
Покажу тобі гостинці!

Одиллія заманює Принца, виводить його із зали. У цей час Ротбарт підходить до Хлопчиків.

Ротбарт:

Ви про дружбу розмовляли?
Мало ви про неї знали!
Хочу вас всіх навчити,
Як насправді слід дружити!
Треба в ігри так вам грати,
Щоб завжди всім заважати.
Треба друга чимдуж бити
І ніколи не жаліти!
А коли твій друг заплаче —
Бий його сильніш, юначе!

Перший Хлопчик:

Ні, не можна так робити!
З другом треба в мирі жити!

Другий Хлопчик:

Марні всі твої поради,
Не зазнає дружба зради!

Ротбарт:

Ви мене не оцінили!
Порад слухать не схотіли!
Начувайтесь, Ротбарт я,
В чарах сила вся моя!
Більш не зможете дружити,
Листям будете кружити!

Ротбардт починає чаклувати, зачакловує Хлопчиків у Осінні Листочки.

Перший Осінній Листочок:

Осінь гарна та барвіста,

Розсипає всюди листя:
Багряне, жовте, золоте
У свій віночок заплете.

Другий Осінній Листочок:

Листям ми осіннім стали,
В хороводі закружляли.
Нас Ротбардт зачаклував,
Бо дружить не дозволяв.
Зняти чари той лиш гожий,
Хто дружити вірно може.

Третій Осінній Листочок:

Ти — листочок, я — листочок.
Подивіться, скільки нас!
Завели ми свій таночок
В золотий осінній час!

*Звучить «Великий вальс» з балету «Лебедине озеро», Осінні Листочки виконують свій танок і вибігають із зали.
На підлозі лишається лиш різнобарвне листя. Після цього до зали повертаються Одиллія і Принц Зіґфрід.*

Принц (*озирається навкруги*):

Друзі, де ви? Я прийшов!
Вас ніде я не знайшов!
Тільки листячко танцює,
Ротбарт, так це ж ти? (*здивовано*)
І ти чаклуєш? (*розлючено*)

Одиллія:

Молодець, мій злий татусю!
Слід провчити Принца друзів!
Зачаклуй всіх тут і там,
Хто не буде другом нам!

Принц:

Ах, Одетто, ти все знаєш
І чаклунство захищаєш?
Ти не можеш так вчинити,
Треба щось мені робити! (*задумливо*)

Зрозуміло, йди сюди! (*розглядає уважно*)

Я не вірю вже тобі!
Звуть тебе як? Зізнавайся!
Хто ти? Швидко називайся!

Одиллія:

Я — Одиллія, ми з татом
Вмієм гарно чаклувати!
І Листочки, й Лебедиця —
Наших рук це діло, Принце!

Принц:

Геть із мого королівства!
Тут не місце чаклунам.
Зараз шпагу я дістану
Й напіддам щосили вам!

Звучить «Фінал — Andante Allegro agitato» з балету «Лебедине озеро», Принц виганяє Ротбарта і Одиллію з королівства.

Принц (*звертається до різнобарвних листочків*):

Колись ми гарно разом грали.
І ось тепер, друзі мої, (*зітхає*)
Осіннім листячком ви стали —
І тужно й боляче мені.

Та я в біді вас не залишу, (рішуче)
Всіх віднесу в озерну тишу.

*Звучить «Вступ» з балету «Лебедине озеро», Принц збирає осінні листочки, йде до озера.
Там на нього чекають Біла Лебідка-Одетта та інші Лебідки.*

Принц:

Одетто, люба, я не сам,
Зі мною друзів талісман

(показує різнобарвне листя).

Злі Ротбарт і Одиллія
Усіх зачаклували,
Листочками осінніми
Всі друзі мої стали.

Одетта:

Вже час вечірній наступає,
Вночі чаклунство пропадає.

Звучить «Адажіо» з балету «Лебедине озеро», Лебідки та Осінні Листочки перетворюються на дівчаток та хлопчиків.

Принц:

Я знову з друзями! Це —свято!
Давайте разом танцювати!

Звучить «Тема Білого Лебедя» з балету «Лебедине озеро», діти виконують вальс. Потім під музику «Фінал — Andante Allegro agitato» з'являються Ротбарт і Одиллія.

Ротбарт:

Усі танцюють, веселяться,
Чаклунства мого не бояться?
Без чарів злих прожить не зможу!
Ой, доню, хто нам допоможе?

Одиллія:

Бачу, щоб перемагати,
Треба друзів добрих мати.
Тату, треба нам змінитись
Та із Принцем подружитись.

Ротбарт:

Принце, друзі, нас пробачте,
Ви за зло добром віддячте! (до Одиллії)
Треба, доню, клятву дати:
Більше зла не чаклувати.
Тож обіцяю добрим стати
Й справжню дружбу цінувати!

Принц:

Друзі, ми їх вибачаєм?

Усі разом:

Так!

Принц:

В королівстві залишаєм?

Усі разом:

Так!

Принц:

Нумо, друзі, усі разом
До палацу вирушати.
Будем на балу ми з вами
Свято дружби відзначати!

Звучить «Угорський танок» з балету «Лебедине озеро», виконавці усіх ролей беруться за руки і вклоняються глядачам. Виходить Осінь та Ведуча.

Осінь:

Діти, сподобалася вам моя осіння казочка? *(Відповіді дітей.)*

Ведуча:

Пані Осене, наші дітки теж приготували для тебе подаруночки. Ось послухай, будь ласка, які віршики вони вивчили.

Діти розповідають вірші про Осінь.

Перша дитина:

Ніби притомилось сонечко привітне,
У траві пожовклій молочай не квітне.
Облетіло літо листячком із клена,
Лиш ялинка в лісі сонячно-зелена.
Журавлі курличуть:
— Летимо у вирій! —
Пропливає осінь на хмарині сірій...

Богдан Чалий

Друга дитина:

Вже зриває вітер
Золото беріз.
Застоғнали віти,
Похилились вниз.
Листячко тріпоче,
Сумно шелестить,
Заховатись хоче,
Боязко тремтить.
Осінь йде полями,
Стелить килимами.
Вже не за горами
Білий кінь зими.

Марія Вовчок

Осінь:

Дякую вам, дуже гарні віршики. А мої дарунки ще не скінчилися. Я приготувала для вас дуже гарний осінній хоровод.

Дружно в коло всі ставайте,
Хоровод розпочинайте.

Діти танцюють хоровод під музику пісні «Урожайна» Аркадія Філіпенка.

Осінь:

Кружляють листочки,
Танцюють, летять.
Прощаючись з нами,
Вони шепотять.
І килимом стеляться,
Весело грають,
Про золоту Осінь
Нам всім сповіщають.

Діти виконують пісню «Осінь», слова Григорія Ковальова, музика Миколи Дремлюги.

Осінь:

Спасибі, малята, за пісні, за свято!
Але час додому мені вирушати.

Вам фрукти дарую й листок цей на згадку,
Він незвичайний, у ньому загадка.

Осінь передає ведучій корзину з яблуками й кленовий листок.

Ведуча:

Дякуємо тобі, пані Осене, приходи ще до нас! (*Осінь прощається з дітьми і йде.*) Діти, а яку ж загадку має цей незвичайний листочок?

Третя дитина:

Дарувала Осінь
Нам листок кленовий.
Танцювати вміє
Він танок чудовий.

Ведуча:

Діти, нумо затанцюємо чудовий таночок під чарівну і мрійливу мелодію Осені разом з нашими батьками.

Звучить пісня «Осінній Вальс», слова і музика Надії Красоткіної, діти з батьками виконують імпровізаційний танок.

Ведуча:

Час збіг непомітно, пора нам прощатися.
Дарунками Осені час пригоститися.

Четверта дитина:

Казкові уроки її не забудемо.

Дружити завжди одне з одним ми будемо.

Ведуча:

На жаль, наше свято на цьому спиняється.
Та радісний настрій в душі хай лишається.
Дарунків щедроти до вас прибувають,
Осінні симфонії в серці лунають!